

Tomasz Skorupka

Kowalewko, st. 12, gm. Oborniki, woj.
poznańskie, AZP 49-26/46

Informator Archeologiczny : badania 31, 142

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

371 fragmentów ceramiki, 615 fragmentów kości i rogu, 2 krzemienie oraz 28 innych wyrobów w postaci rozcieraczy, brył żuźła. Materiał neolityczny reprezentowany jest przez pojedyncze fragmenty ceramiki, mogące przynależeć do grupy brzesko-kujawskiej oraz do kultury amfor kulistych. Najliczniej na stanowisku występują zabytki pochodzące z przełomu młodszego okresu przedrzymskiego i okresu wczesnorzymskiego. Wydobyto fragmenty naczyń starannie wykonanych o powierzchniach czernionych, brunatnych jak też ceglanych. Niektóre fragmenty posiadały iksowate ucha, ornament w postaci wąskich nacinanych pasm, w układzie dookolnym, jak i meandra. Interpretacja obiektów nie jest prosta. Obiekt oznaczony jako nr 5, tworzący pierwotnie jeden duży płat czarnoziemiu, rozpadł się ostatecznie na 5 oddzielnych obiektów. Można je określić jako zespół glinianek. W obiekcie 5A wystąpiła duża ilość materiału ceramicznego, kości oraz rozcieracze. W wypełniku tej glinianki wystąpiło okrągłe skupisko drobnych kamieni, pomiędzy którymi były pojedyncze fragmenty kości jak i rogi bydła, przy jednoczesnym braku śladów węgla drzewnych, czy też popiołu. To ostatnie stwierdzenie zdaje się wykluczać interpretację tego obiektu jako palenisko. W centrum tego skupiska znajduje się jeden większy kamień ustawiony pionowo.

Szereg obiektów zinterpretowanych jako glinianki mogło pełnić inne funkcje. Obiekty 1 i 13 ukazują, że w owych gliniankach (?) usytuowano studnie lub też zbiorniki na podsiąkającą wodę. Takie studnie odsłonięto również w obiekcie 4A i 14B. W tym ostatnim wystąpiły nawet resztki drewnianej konstrukcji w postaci dranic (poddano je analizie). Obiekt 14B to znaczne zagłębienie odsłonięte jedynie fragmentarycznie. Obok studni zawierało w swoim obrysie szereg dołków postępowych, z wypełniska wydobyto m.in. dużą bryłę żuźła, drobne żuźle wydobyto również z sąsiedniego obiektu nr 14A.

W trakcie prac wykopaliskowych natrafiono na skraj (?) osady kultury przeworskiej, być może jej część przemysłowo-gospodarczą, gdzie odsłonięto 4 studnie oraz zespół glinianek.

Nieliczne zabytki z okresu rzymskiego reprezentują fragmenty ceramiki siwej a także fragmenty zdobione ornamentem, w postaci okrągłych stempelków. Materiały rzymskie były ostatnimi chronologicznie, jakie wystąpiły na badanym odcinku stanowiska. Odnotowano również relikty rowu pod dreny nowożytny.

Badania na tym stanowisku zakończono.

Kończewice, st. 1, gm. Miłoradz, woj. elbląskie - patrz: neolit

KOWALEWKO, st. 12, gm. Oborniki, woj. poznańskie, AZP 49-26/46

- osada kultury ceramiki wstęgowej rytej (neolit)
- osada z wczesnej epoki brązu
- osada kultury łużyckiej (środkowa i późna epoka brązu)
- cmentarzysko birtualne kultury wielbarskiej (okres wpływów rzymskich)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 2 czerwca do 11 lipca i od 8 października do 28 października przez mgr. Tomasza Skorupkę (Muzeum Archeologiczne w Poznaniu). Finansowane przez EuRoPol Gaz SA w Warszawie, PSOZ i Poznańskie Towarzystwo Prehistoryczne. Trzeci sezon badań. Przebadano powierzchnię 14 arów.

Celem badań było uchwycenie południowego zasięgu cmentarzyska. Prace miały także dostarczyć materiału do filmu o badaniach wykopaliskowych prowadzonych na trasie gazociągu Rosja-Niemcy. Odkryto i wyeksplorowano 100 grobów kultury wielbarskiej, wśród których dominowały pochówki szkieletowe. Z grobów tych pozyskano bardzo liczny materiał archeologiczny: unikatowy dzban brązowy z wyobrażeniami nawiązującymi do misteriów dionizyjskich, pucharek szklany, zapinki brązowe i srebrne, naszyjnik, elementy pasa, paciorki, ostrogi, grzebienie, szpile itp. Ponadto odkryto ślady osad: kultury ceramiki wstęgowej rytej (3 obiekty, pozyskano m.in. fragment toporka kamiennego), horyzontu wczesnobrązowego (13 obiektów) oraz kultury łużyckiej (6 obiektów).

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu.

Wyniki badań będą opublikowane w monografii stanowiska.

Badania będą kontynuowane.